

ประชาธิปไตยดิจิทัล

Digital Democracy

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาไซติวช

201020749

วีระ เลิศสมพร

คำนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2559 ผู้เขียนส่งบทความทางวิชาการ “ประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์: เสริมสร้างหรือถ่วงรั้ง (Electronic Democracy: Strengthen or Hold Back?)” ลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเวลาต่อมาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมขยายเนื้อหา นำมาจัดทำเป็นหนังสือวิชาการเล่มนี้ แบ่งเป็น 11 บท ได้แก่ บทที่ 1 คำนิยาม บทที่ 2 อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตย บทที่ 3 แนวคิดประชาธิปไตยดิจิทัล (ประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์)

บทที่ 4 ประชาธิปไตยดิจิทัลในประเทศต่าง ๆ บทที่ 5 แอปพลิเคชันให้ข้อมูลเชิงแนะนำเกี่ยวกับการเลือกตั้ง บทที่ 6 การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต บทที่ 7 รัฐบาลดิจิทัล บทที่ 8 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บทที่ 9 ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ บทที่ 10 ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทย และบทที่ 11 การเคลื่อนไหวทางสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาการขอคืนพื้นที่ป่าดอยสุเทพ

ผู้เขียนหวังใจเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ได้ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหมู่คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักวิชาการทางด้านสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และท่านผู้อ่านโดยทั่วไป ไม่นานก็น้อย สำหรับข้อเสนอแนะต่อภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนคาดหวังว่าจะได้รับการพิจารณานำไปเสริมแนวทาง ยุทธศาสตร์ และแผนที่มีอยู่ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เกิดการขับเคลื่อนความเป็นประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยไปในทิศทางบวกที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและเพิ่มเติมเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณภรรยาคู่ชีวิตและครอบครัวที่หนุนเสริมให้กำลังใจผู้เขียนมาโดยตลอด

วีระ เลิศสมพร

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

เมษายน 2563

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 คำนิยาม	1
อิเล็กทรอนิกส์ (electronics)	3
ยุคแห่งหลอดสุญญากาศหรือหลอดอิเล็กทรอนิกส์ (electron tube)	3
ยุคสารกึ่งตัวนำ (semiconductor)	3
ยุควงจรรวม (Integrated Circuit: IC) หรือไมโครชิป	3
ยุควงจรรวมขนาดใหญ่ (Very Large Scale Integration: VLSI)	4
การทำงานของระบบอิเล็กทรอนิกส์	4
สัญญาณแอนาล็อก	4
สัญญาณดิจิทัล	4
โลกยุคดิจิทัล	12
ยุคดิจิทัล 1.0	13
ยุคดิจิทัล 2.0	14
ยุคดิจิทัล 3.0	15
ยุคดิจิทัล 4.0	23
บทที่ 2 อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตย	27
ประเภทของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	29
อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา	30
อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตยในอังกฤษ	42
อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตยในประเทศอื่น ๆ	44
อินเทอร์เน็ตกับประชาธิปไตยข้ามประเทศ	48
อินเทอร์เน็ตกับประเทศในค่ายสังคมนิยม	49
ปัจจัยกำหนดระดับของความเป็นประชาธิปไตย (democratic regulator) ในโลกอินเทอร์เน็ต	50

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 แนวคิดประชาธิปไตยดิจิทัล (ประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์)	53
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็ง	53
เป้าหมายของประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์	54
การนำกระบวนการทัศน์พหุขั้วอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในบริบทของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และบริบทของประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์	55
คำนิยาม “ประชาธิปไตยดิจิทัล (digital democracy)” ในลักษณะเป็นช่วง ตัวแบบประชาธิปไตยดิจิทัล	56 61
ประชาธิปไตยดิจิทัลกับตำแหน่งหรือพื้นที่ของกลุ่มคนที่มีแนวคิดต่าง ๆ	64
มุมมองด้านบวกและลบของประชาธิปไตยดิจิทัล	66
เกณฑ์ที่ใช้วัดความเป็นประชาธิปไตยเชิงดิจิทัล	66
การรับฟังและตอบกลับด้วยตนเอง การรับฟังและตอบกลับผ่านตัวแทน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์	67
องค์ประกอบของภาวะความเป็นพลเมืองอิเล็กทรอนิกส์ (พลเมืองดิจิทัล)	71
ลักษณะนิสัยของพลเมืองในยุคปัจจุบัน (ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)	71
อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์กับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของพลเมือง	75
กลวิธีในการจัดทำเว็บไซต์ให้ประสบผลสำเร็จ	78
รัฐสภาดิจิทัล	78
หัวข้อประเด็นสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์	81
การเมืองดิจิทัล เศรษฐกิจดิจิทัล และสังคมดิจิทัล	86
บทที่ 4 ประชาธิปไตยดิจิทัลในประเทศต่าง ๆ	91
ประชาธิปไตยดิจิทัลในประเทศบราซิล	92
ประชาธิปไตยดิจิทัลในประเทศฝรั่งเศส	95
ประชาธิปไตยดิจิทัลในประเทศไต้หวัน	98
บทที่ 5 แอปพลิเคชันให้ข้อมูลเชิงแนะนำเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	105
จุดกำเนิดของ VAAs	105
ผลกระทบของ VAAs ต่อพรรคการเมือง (และผู้สมัครรับเลือกตั้ง)	110
ผลกระทบของ VAAs ต่อผู้ใช้แอปพลิเคชัน (ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมือง)	111
ผลกระทบของ VAAs ในเชิงวิชาการเรื่องพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง	112
กรณีศึกษาแอปพลิเคชัน whoshallivotefor จากสหราชอาณาจักร	114

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 6 การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	133
แนวคิดเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	134
ค่านิยมการลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ (electronic voting)	134
กลุ่มคำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายพ้องกัน	138
ผลเชิงบวกของการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	139
ข้อเคลือบแคลงสงสัยและข้อวิพากษ์ต่อการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	141
การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	142
ในต่างประเทศ	
ในภาพรวม	142
สหรัฐอเมริกา	142
แคนาดา	145
อังกฤษ	149
ประเทศอื่น ๆ	150
ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ต	150
แนวโน้มการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์และการลงคะแนนเสียงทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย	151
คุณสมบัติเด่นของเครื่องลงคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 1 (TVM-A1)	151
คุณสมบัติเด่นของเครื่องลงคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 2 (TVM-A2)	152
คุณสมบัติเด่นของเครื่องลงคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 3 (TVM-A3)	153
คุณสมบัติเด่นของเครื่องลงคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 4 (TVM-A4)	155
การศึกษาและพัฒนาเครื่องลงคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 4 (เครื่องผสมหมายเลข)	157
บทที่ 7 รัฐบาลดิจิทัล	165
ค่านิยมรัฐบาลดิจิทัล	165
ความเป็นมาของรัฐบาลดิจิทัลไทย	166
ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564	170

สารบัญ

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลของรัฐบาลดิจิทัลในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับประชาธิปไตยดิจิทัล	185
วิเคราะห์ค่านิยมรัฐบาลดิจิทัล	185
วิเคราะห์ความเป็นมาของรัฐบาลดิจิทัลไทย	185
วิเคราะห์ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564	185
วิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์	186
บทที่ 8 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	189
วิสัยทัศน์	190
พันธกิจ	190
ยุทธศาสตร์	191
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์/เป้าหมายการให้บริการระดับกระทรวง	191
แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	192
ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย (Thailand Digital Landscape)	192
ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	194
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ	195
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	196
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	196
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล	197
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล	197
ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	198
การวิเคราะห์ข้อมูลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับประชาธิปไตยดิจิทัล	198
วิเคราะห์วิสัยทัศน์	199
วิเคราะห์พันธกิจ	199
วิเคราะห์ยุทธศาสตร์	199
วิเคราะห์เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์/เป้าหมายการให้บริการระดับกระทรวง	200
วิเคราะห์แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	200

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 9 ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ	203
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	203
มาตรา 65 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ	203
มาตรา 258 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ	209
ก. ด้านการเมือง	209
ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	209
ค. ด้านกฎหมาย	210
ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม	210
จ. ด้านการศึกษา	211
ฉ. ด้านเศรษฐกิจ	211
ช. ด้านอื่น ๆ	212
พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560	213
แผนการปฏิรูปประเทศ	214
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านการเมือง	217
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	217
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านกฎหมาย	218
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านกระบวนการยุติธรรม	223
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านเศรษฐกิจ	224
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	224
ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านสื่อสารมวลชน	225
เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	

สารบัญ

	หน้า
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านสังคม ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	226
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านพลังงาน ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	226
การวิเคราะห์ประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่สัมพันธ์กับความเป็นดิจิทัล	227
บทที่ 10 ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทย	231
ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยที่มีต่อภาครัฐ	235
ภาครัฐเปิดช่องทางออนไลน์ให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานและการให้บริการสาธารณะ	235
การเพิ่มเติมเนื้อความหรือแนวทางสำคัญอื่น ๆ ลงไปใน...	237
ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยที่มีต่อผู้ดูแลสื่อสังคมออนไลน์	238
ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยที่มีต่อมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง	242
บทที่ 11 การเคลื่อนไหวทางสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาการขอคืนพื้นที่ป่าดอยสุเทพ	245
ที่มาของโครงการ “หมู่บ้านป่าแห้ว”	249
ประกาศเครือข่ายขอคืนพื้นที่ป่าดอยสุเทพ เรื่องข้อห้ามในระหว่างประกาศเจตนา	253
การประชุมแสดงพลังที่บริเวณช่วงประตูท่าแพและพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์	259
การร่วมชุมนุมออนไลน์คู่ขนานด้านป่าแห้ว	264
รัฐบาลโพสต์ข้อความลงหน้าเฟซบุ๊ก “ไทยคู่ฟ้า”	268
ผลจากการประชุมระหว่างตัวแทนรัฐบาลกับกลุ่มเคลื่อนไหว	270
ความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์	271
บรรณานุกรม	275
ภาคผนวก	299
ภาคผนวก ก	301
ข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในทวีปต่าง ๆ และข้อมูลเชิงสถิติ เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย	
ประวัติผู้เขียน	313

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	ตัวแบบประชาธิปไตยดิจิทัล	63
ตารางที่ 3.2	มุมมองของกลุ่มและลักษณะของประชาธิปไตยดิจิทัลแต่ละตำแหน่ง	65
ตารางที่ 3.3	การเพิ่มการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย	76
ตารางที่ 3.4	เครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Democracy Tools)	83
ตารางที่ 3.5	เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้เพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างผูกพัน ของพลเมือง ในกระบวนการดำเนินนโยบาย	85
ตารางที่ 6.1	รูปแบบการลงคะแนนเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต	136
ตารางที่ 8.1	ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย 4 ระยะ	193
ตารางที่ ก1	สถิติประชากรและการใช้อินเทอร์เน็ตในทวีปต่าง ๆ	301

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 สัญญาณแอนาล็อกและสัญญาณดิจิทัล	5
ภาพที่ 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล	6
ภาพที่ 1.3 การเชื่อมโยงประชาธิปไตยกับ (เทคโนโลยี) อิเล็กทรอนิกส์	7
ภาพที่ 1.4 การเชื่อมโยงประชาธิปไตยกับ (เทคโนโลยี) ดิจิทัล	8
ภาพที่ 1.5 การเชื่อมโยงประชาธิปไตยกับ (เทคโนโลยี) ดิจิทัลผ่านทางออนไลน์	8
ภาพที่ 1.6 คุณลักษณะหรือรูปร่างหน้าตาของประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์	11
ภาพที่ 1.7 โลกดิจิทัลยุค 1.0 ถึงยุค 4.0	13
ภาพที่ 1.8 โลกดิจิทัลยุค 1.0	14
ภาพที่ 1.9 โลกดิจิทัลยุค 2.0	14
ภาพที่ 1.10 โลกดิจิทัลยุค 3.0	15
ภาพที่ 1.11 Big Data คืออะไร	16
ภาพที่ 1.12 10 ระบบข้อมูล จุดเริ่มต้นความพร้อมของภาครัฐ	17
ภาพที่ 1.13 ความรู้เรื่อง Big Data ในภาคการธนาคาร	18
ภาพที่ 1.14 แอปพลิเคชันบนคอมพิวเตอร์ (จากคอมพิวเตอร์ของผู้เขียน)	19
ภาพที่ 1.15 แอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟน	20
ภาพที่ 1.16 การแตกแขนงของ LINE ออกเป็นแพลตฟอร์มต่าง ๆ	21
ภาพที่ 1.17 ระบบคลาวด์	23
ภาพที่ 1.18 โลกดิจิทัลยุค 4.0	24
ภาพที่ 1.19 ชื่อเรียกใหม่ในอนาคต “ประชาธิปไตย ?”	26
ภาพที่ 2.1 การจำแนกประเภทผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในยุโรปตะวันตกผ่านมุมมอง 2 มิติ	29
ภาพที่ 2.2 จิม วอเรน (Jim Warren)	31
ภาพที่ 2.3 เดบรา โบเวน (Debra Bowen)	31
ภาพที่ 2.4 เดวิด โรเบอติ (David Roberti)	32
ภาพที่ 2.5 โทมัส โฟลีย์ (Thomas Foley)	33
ภาพที่ 2.6 จอร์จ เนเธอร์คัท (George Nethercutt)	33
ภาพที่ 2.7 รอด แกรมส์ (Rod Grams)	34
ภาพที่ 2.8 แอนน์ ไวเนีย (Ann Wynia)	35
ภาพที่ 2.9 เคนเนธ สตาร์ (Kenneth Starr)	35
ภาพที่ 2.10 เจส เวนตูรา (Jesse Ventura) อดีตนักมวยปล้ำชื่อดัง	36

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 2.11 เจส เว็นตูรา (Jesse Ventura) ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าการมลรัฐมินเนโซตา	36
ภาพที่ 2.12 คาร์ล มาลามูด (Carl Malamud)	37
ภาพที่ 2.13 แชนเบอร์ เจ ซาฟดาร์ (Shabbir J. Safdar)	38
ภาพที่ 2.14 รอน ไวเด็น (Ron Wyden)	38
ภาพที่ 2.15 คิม อเล็กซานเดอร์ (Kim Alexander)	39
ภาพที่ 2.16 โฮมเพจ (home page) ของเว็บไซต์ calvoter ในยุคปัจจุบัน (2018)	39
ภาพที่ 2.17 โฮมเพจของเว็บไซต์ e-thePeople ในยุคปัจจุบัน (2018)	39
ภาพที่ 2.18 โฮมเพจของเว็บไซต์ VoteNote ในยุคปัจจุบัน (2018)	40
ภาพที่ 2.19 มาร์ค โฟลีย์ (Mark Foley)	40
ภาพที่ 2.20 บิล แบริดลีย์ (Bill Bradley)	41
ภาพที่ 2.21 จอห์น แม็คเคน (John McCain)	41
ภาพที่ 2.22 ปัจจัยกำหนดระดับความเป็นประชาธิปไตย	52
ภาพที่ 3.1 คำนิยามประชาธิปไตยดิจิทัลในลักษณะเป็นช่วง	57
ภาพที่ 3.2 รูปแบบของประชาธิปไตยดิจิทัล (การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับผู้มีสิทธิอำนาจ)	58
ภาพที่ 3.3 กอร์ดอน บราวน์ (Gordon Brown)	68
ภาพที่ 3.4 สื่อสังคมออนไลน์	68
ภาพที่ 3.5 บารัค โอบามา (Barack Obama)	69
ภาพที่ 3.6 คริส ฮิวส์ (Chris Hughes)	70
ภาพที่ 3.7 จูโม ในปี ค.ศ. 2010	70
ภาพที่ 3.8 เว็บไซต์รัฐสภาสหราชอาณาจักร	79
ภาพที่ 3.9 เว็บเมลในเว็บไซต์รัฐสภาสหราชอาณาจักร	79
ภาพที่ 3.10 อีเมลของ Harriett Baldwin สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหราชอาณาจักร	80
ภาพที่ 3.11 สมุดเยี่ยมชมในเว็บไซต์ของวุฒิสมาชิกแคนาดา Tobias C. Enverga, Jr.	80
ภาพที่ 3.12 หัวข้อประเด็นสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์	82
ภาพที่ 3.13 การเมืองดิจิทัล เศรษฐกิจดิจิทัล และสังคมดิจิทัล	89
ภาพที่ 4.1 กรณีศึกษาประชาธิปไตยดิจิทัลที่ยุโรปและอื่น ๆ	92
ภาพที่ 4.2 yahoo ตัวอย่างเว็บทำต่างประเทศ	94
ภาพที่ 4.3 grants ตัวอย่างเว็บทำต่างประเทศ	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4.4	kapook ตัวอย่างเว็บทำไทย	95
ภาพที่ 4.5	Home Page เว็บไซต์ Parliament et Citoyens	97
ภาพที่ 4.6	หน้า consultations เว็บไซต์ Parliament et Citoyens	97
ภาพที่ 4.7	ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึง 5 ขั้นตอนในกระบวนการปรึกษาหารือผ่านเว็บไซต์	98
ภาพที่ 4.8	การบุกเข้าไปในอาคารสภานิติบัญญัติของกลุ่มขบวนการทานตะวัน	99
ภาพที่ 4.9	ความคิดเห็นใน Polis กลุ่มที่ 1 ที่คัดค้านการให้บริการรถโดยสารในใต้หวัน	100
ภาพที่ 4.10	ความคิดเห็นใน Polis กลุ่มที่ 2 ที่เห็นด้วยกับการให้บริการรถโดยสารในใต้หวัน	101
ภาพที่ 4.11	ความคิดเห็นใน Polis ที่เห็นพ้องร่วมกันว่า กรณีการให้บริการรถโดยสาร ในใต้หวัน ต้องพิจารณาเน้นเรื่องความปลอดภัยและการประกันภัยความรับผิดชอบด้วย	102
ภาพที่ 4.12	ออเดรย์ ถัง (Audrey Tang) ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีดูแลเรื่องดิจิทัล	103
ภาพที่ 5.1	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ StemWijzer (เนเธอร์แลนด์)	106
ภาพที่ 5.2	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ Kieskompas (เนเธอร์แลนด์)	107
ภาพที่ 5.3	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ Wahl-O-Mat (เยอรมนี) เวอร์ชันภาษาเยอรมัน	107
ภาพที่ 5.4	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ Wahl-O-Mat (เยอรมนี) เวอร์ชันภาษาอังกฤษ	108
ภาพที่ 5.5	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ Glasovoditel (บัลแกเรีย)	108
ภาพที่ 5.6	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ smartvote (สวิตเซอร์แลนด์)	109
ภาพที่ 5.7	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ Doe de Stem Test (เบลเยียม)	109
ภาพที่ 5.8	เว็บไซต์ ณ ปัจจุบันของ EU Profiler (สหภาพยุโรป)	110
ภาพที่ 5.9	เครือข่าย VAAs ในยุโรป จากหน้าเว็บไซต์ votematch.eu	113
ภาพที่ 5.10	โฮมเพจของเว็บไซต์ whoshallivotefor	114
ภาพที่ 5.11	ด้านล่างสุดในหน้าแรกของเว็บไซต์ whoshallivotefor	115
ภาพที่ 5.12	ขณะเคลื่อนเมาส์ (mouse) ไปที่คำว่า PARTIES (พรรคการเมือง)	115
ภาพที่ 5.13	ขณะเคลื่อนเมาส์ต่อไปที่คำว่า Labour (พรรคแรงงาน) และ Policies (นโยบาย)	116
ภาพที่ 5.14	ภายหลังจากคลิกที่คำว่า Policies	116
ภาพที่ 5.15	ขณะเคลื่อนเมาส์ไปที่ Select a party to compare (เลือกพรรคเพื่อ เปรียบเทียบนโยบาย) และ Conservative (พรรคอนุรักษนิยม)	117
ภาพที่ 5.16	ภาพภายหลังจากคลิกที่คำว่า Conservative	117
ภาพที่ 5.17	เปรียบเทียบนโยบายด้านการศึกษา ระหว่างพรรคแรงงาน กับพรรคอนุรักษนิยม	118

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.18 ขณะเคลื่อนเมาส์ไปที่ Take the quiz now (ตอบแบบสอบถาม)	118
ภาพที่ 5.19 ภายหลังจากคลิกที่ Take the quiz now	119
ภาพที่ 5.20 ภายหลังจากคลิกเลือกด้าน Education (การศึกษา) ด้าน Environment (สิ่งแวดล้อม) และด้าน Work (การทำงาน) ต่อด้วยคลิกที่ START THE QUIZ (เริ่มตอบแบบสอบถาม)	120
ภาพที่ 5.21 คำถามด้านการศึกษา	120
ภาพที่ 5.22 การคลิกตอบแบบสอบถามด้านการศึกษา และคลิกปุ่ม NEXT TOPIC (ด้านต่อไป คือ ด้านสิ่งแวดล้อม)	121
ภาพที่ 5.23 คำถามด้านสิ่งแวดล้อม	122
ภาพที่ 5.24 การคลิกตอบแบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อม และคลิกปุ่ม NEXT TOPIC (ด้านต่อไป คือ ด้านการทำงาน)	122
ภาพที่ 5.25 คำถามด้านการทำงาน	123
ภาพที่ 5.26 การคลิกตอบแบบสอบถามด้านการทำงาน และคลิกปุ่ม NEXT TOPIC (PRINCIPLES)	124
ภาพที่ 5.27 คำถามเชิงหลักการและคำถามเพิ่มเติม 2 ข้อ	125
ภาพที่ 5.28 การคลิกตอบแบบสอบถามเชิงหลักการและคำถามเพิ่มเติม 2 ข้อ และคลิกปุ่ม FINISH & SCORE (เสร็จและประเมินผล)	126
ภาพที่ 5.29 ผลการประเมินเรียงเป็นลำดับ	127
ภาพที่ 5.30 ผลการประเมินเรียงเป็นลำดับ (ขยายภาพ)	128
ภาพที่ 5.31 เฉลยเบื้องหลังผลการประเมินการตอบแบบสอบถาม ด้านการศึกษา	129
ภาพที่ 5.32 เฉลยเบื้องหลังผลการประเมินการตอบแบบสอบถาม ด้านสิ่งแวดล้อม	130
ภาพที่ 5.33 เฉลยเบื้องหลังผลการประเมินการตอบแบบสอบถาม ด้านการทำงาน	131
ภาพที่ 5.34 ภาพขยาย เฉลยเบื้องหลังผลการประเมินการตอบแบบสอบถาม ด้านการศึกษา ข้อ 1-2	132
ภาพที่ 6.1 เครื่องเจาะรูบัตรที่ใช้ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 2000	135
ภาพที่ 6.2 บัตรเลือกตั้งแบบปีกผีเสื้อ (butterfly ballot) ที่ใช้ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 2000	135
ภาพที่ 6.3 การลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน 3 ช่องทาง	138

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 6.4 ตัวอย่างบัตรเลือกตั้งแบบสะสมคะแนนที่สามารถนำมาใช้ทางออนไลน์ได้	140
ภาพที่ 6.5 มาร์ก สเตรสแมน (Marc Strassman)	143
ภาพที่ 6.6 จอร์จ บุช (George Bush) ผู้สมัครประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกัน	144
ภาพที่ 6.7 อัล กอร์ (Al Gore) ผู้สมัครประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครต	144
ภาพที่ 6.8 การผลงานประท้วงของวิศวกรและช่างเครื่องของบริษัทโบอิง (Boeing)	145
ภาพที่ 6.9 เขตการปกครองของแคนาดา	146
ภาพที่ 6.10 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งล่วงหน้าในแต่ละปี ค.ศ.	147
ภาพที่ 6.11 ร้อยละของผู้ลงคะแนนเสียงออนไลน์จำแนกตามช่วงอายุในแต่ละปี ค.ศ.	148
ภาพที่ 6.12 เครื่องลงและรวมคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 1	152
ภาพที่ 6.13 เครื่องลงและรวมคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 2	153
ภาพที่ 6.14 เครื่องลงและรวมคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 3	154
ภาพที่ 6.15 เครื่องลงและรวมคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 4	156
ภาพที่ 6.16 เครื่องลงและรวมคะแนนเลือกตั้งต้นแบบ รุ่นที่ 4 (เครื่องผสมหมายเลข)	157
ภาพที่ 6.17 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (1)	159
ภาพที่ 6.18 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (2)	159
ภาพที่ 6.19 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (3)	160
ภาพที่ 6.20 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (4)	160
ภาพที่ 6.21 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (5)	161
ภาพที่ 6.22 บรรยากาศการสาธิตและการทดลองใช้งาน (6)	161
ภาพที่ 6.23 ความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนผ่านระบบการลงคะแนนเสียงในประเทศไทย	163
ภาพที่ 7.1 ความเป็นมาของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	167
ภาพที่ 7.2 กรอบแนวคิดที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัล	169
ภาพที่ 7.3 ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564	170
ภาพที่ 7.4 วิสัยทัศน์รัฐบาลดิจิทัล	172
ภาพที่ 7.5 เป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564	174
ภาพที่ 7.6 ดัชนี E-Government Development ปี 2018 (แสดงผ่านแผนที่โลก)	176
ภาพที่ 7.7 ผลการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์โดยองค์การสหประชาชาติ ปี พ.ศ. 2561	177

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 7.8 ดัชนี E-Government Development ของประเทศไทย ปี 2018	178
ภาพที่ 7.9 ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม	179
ภาพที่ 7.10 ดัชนีทุนมนุษย์	180
ภาพที่ 7.11 ดัชนีการให้บริการทางออนไลน์	181
ภาพที่ 7.12 ดัชนี E-Participation ของประเทศไทย ปี 2018	182
ภาพที่ 7.13 ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย	184
ภาพที่ 8.1 ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทยในระยะ 20 ปี	193
ภาพที่ 8.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	195
ภาพที่ 9.1 ที่มาของแผนการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน	204
ภาพที่ 9.2 ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	205
ภาพที่ 9.3 แผนการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน	216
ภาพที่ 10.1 ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยที่มีต่อภาครัฐ	236
ภาพที่ 10.2 ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทย ที่มีต่อผู้ดูแลสื่อสังคมออนไลน์	239
ภาพที่ 10.3 ข้อเสนอแนะแนวทางประชาธิปไตยดิจิทัลประเทศไทยที่มีต่อมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง	243
ภาพที่ 11.1 หมู่บ้านป่าแหวง (1)	246
ภาพที่ 11.2 หมู่บ้านป่าแหวง (2)	246
ภาพที่ 11.3 ผู้เขียนร่วมกิจกรรมปั่นจักรยาน	247
ภาพที่ 11.4 อาคารบ้านพักที่ตกเป็นข่าว (1)	247
ภาพที่ 11.5 อาคารบ้านพักที่ตกเป็นข่าว (2)	248
ภาพที่ 11.6 เฟรมกรอบรูปโปรไฟล์เฟซบุ๊ก	248
ภาพที่ 11.7 ภาพโปรไฟล์บนหน้าเฟซบุ๊กของผู้เขียน	249
ภาพที่ 11.8 ภาพถ่ายทางดาวเทียมระหว่างปี พ.ศ. 2556-2561	252
ภาพที่ 11.9 ประกาศเครือข่ายขอคืนพื้นที่ป่าดอยสุเทพ หน้าเพจเฟซบุ๊ก	254
ภาพที่ 11.10 สติกเกอร์	256
ภาพที่ 11.11 รับบินสีเขียว (1)	257
ภาพที่ 11.12 รับบินสีเขียว (2)	257

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 11.13	การอัปเดตรูปโปรไฟล์ของเพจ	258
ภาพที่ 11.14	ปรากฏการณ์การลงโทษทางสังคม (1)	258
ภาพที่ 11.15	ปรากฏการณ์การลงโทษทางสังคม (2)	259
ภาพที่ 11.16	โพสต์ประกาศเชิญชวนให้เข้าร่วมชุมนุมแสดงพลัง	261
ภาพที่ 11.17	การเคลื่อนไหวของแนวร่วม ณ วันที่ 29 เมษายน (1)	262
ภาพที่ 11.18	การเคลื่อนไหวของแนวร่วม ณ วันที่ 29 เมษายน (2)	262
ภาพที่ 11.19	การเคลื่อนไหวของแนวร่วม ณ วันที่ 29 เมษายน (3)	263
ภาพที่ 11.20	การเคลื่อนไหวของแนวร่วม ณ วันที่ 29 เมษายน (4)	263
ภาพที่ 11.21	การเคลื่อนไหวของแนวร่วม ณ วันที่ 29 เมษายน (5)	264
ภาพที่ 11.22	ยอดแชร์ ณ วันที่ 29 เมษายน เวลา 12.00 น.	265
ภาพที่ 11.23	ยอดแชร์ ณ วันที่ 29 เมษายน เวลา 24.00 น.	266
ภาพที่ 11.24	ยอดแชร์ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม	267
ภาพที่ 11.25	การโพสต์ข้อความถามเพื่อความคิดเห็นจากประชาชน	269
ภาพที่ 11.26	การโพสต์ข้อความขอบคุณความคิดเห็นจากประชาชน	269
ภาพที่ 11.27	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีแถลงผลสรุป	271
ภาพที่ ก1	โอเชียเนีย/ออสเตรเลีย	302
ภาพที่ ก2	จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละทวีป/ภูมิภาค	303
ภาพที่ ก3	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละทวีป/ภูมิภาค เทียบสัดส่วนกับผู้ใช้งานทั่วโลก	303
ภาพที่ ก4	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละทวีป/ภูมิภาค เทียบสัดส่วนภายในทวีป/ภูมิภาคเดียวกัน	304
ภาพที่ ก5	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย	305
ภาพที่ ก6	การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ในประเทศไทย	307
ภาพที่ ก7	ระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และอื่น ๆ ของคนไทย	308
ภาพที่ ก8	เว็บไซต์ยอดนิยมของคนไทย จัดอันดับโดย Similarweb's Ranking of Top Websites	309
ภาพที่ ก9	สมาร์ทโฟน	310
ภาพที่ ก10	กิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละสัปดาห์	310
ภาพที่ ก11	การจัดอันดับคำที่คนไทยค้นหาในกูเกิล	311

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00105490>

ประชาธิปไตยดิจิทัล = Digital democracy / วีระ เลิศสมพร.

Author	วีระ เลิศสมพร
Published	กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563
Edition	พิมพ์ครั้งที่ 1
Detail	334 หน้า : ภาพประกอบ ; 26 ซม
Subject	อินเทอร์เน็ตในการบริหารรัฐกิจ(+) การบริหารรัฐกิจ(+) ประชาธิปไตย(+) อินเทอร์เน็ต -- แงการเมือง(+)
ISBN	9789740339656
ประเภทแหล่งที่มา	 Book

" สำหรับเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น "